

Štvrtok 18. júna 2020

P9_TA(2020)0137

Protokol, ktorým sa vykonáva Dohoda o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Guineou-Bissau (2019 – 2024) (Uznesenie)**Nelegislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 18. júna 2020 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Protokolu, ktorým sa vykonáva Dohoda o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Guinejsko-bissauskou republikou (2019 – 2024) (08928/2019 – C9-0011/2019 – 2019/0090M(NLE))**

(2021/C 362/22)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady (08928/2019),
 - so zreteľom na uzavretie Protokolu, ktorým sa vykonáva Dohoda o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a Guinejsko-bissauskou republikou (08894/2019) (ďalej len „protokol“),
 - so zreteľom na žiadosť o udelenie súhlasu, ktorú Rada predložila v súlade s článkom 43, článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) bodom v) a článkom 218 ods. 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (C9-0011/2019),
 - so zreteľom na článok 31 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutie Rady 2004/585/ES (spoločná rybárska politika) ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na uznesenie z 12. apríla 2016 o spoločných pravidlách, pokiaľ ide o uplatňovanie vonkajšieho rozmeru SRP vrátane rybárskych dohôd ⁽²⁾,
 - so zreteľom na svoje legislatívne uznesenie z 18. júna 2020 ⁽³⁾ o návrhu rozhodnutia,
 - so zreteľom na článok 105 ods. 2 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre rozvoj,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rybárstvo (A9-0013/2020),
- A. keďže základným cieľom dohody o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva medzi EÚ a Guineou-Bissau (ďalej len „dohoda SFPA“) je posilniť spoluprácu v oblasti rybárstva medzi EÚ a Guineou-Bissau v záujme oboch strán, a to podporou udržateľnej politiky rybárstva a rozumného a udržateľného využívania rybolovných zdrojov v rybolovnej zóne Guiney-Bissau, a zároveň rozvoj sektora rybárstva Guiney-Bissau a jej modrého hospodárstva;
- B. keďže využívanie rybolovných možností v rámci predchádzajúcej dohody SFPA sa celkovo považuje za uspokojivé;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 58, 15.2.2018, s. 93.

⁽³⁾ Prijaté texty, P9_TA(2020)0136.

Štvrtok 18. júna 2020

- C. keďže dohoda SFPa medzi EÚ a Guineou-Bissau má značný význam v kontexte dohôd o partnerstve, ktoré EÚ uzavrela s tretími krajinami, v súčasnosti je treťou najdôležitejšou dohodou z hľadiska súvisiacich finančných zdrojov a ponúka pridanú výhodu tým, že je jednou z iba troch dohôd, ktoré umožňujú prístup k zmiešanému rybníctvu;
- D. keďže príspevok rybníctva Guiney-Bissau k bohatstvu tejto krajiny je veľmi nízky (3,5 % HDP v roku 2015), hoci finančné prostriedky, ktoré získava prostredníctvom dohody SFPa ako finančnú kompenzáciu za prístup k zdrojom, budú významným prínosom pre verejné financie tejto krajiny;
- E. keďže v porovnaní s predchádzajúcim protokolom sa finančný príspevok EÚ zvýšil z 9 miliónov EUR na 11,6 milióna EUR ročne, pokiaľ ide o ročnú sumu za prístup k rybníckym zdrojom, a z 3 miliónov EUR na 4 milióny EUR ročne, pokiaľ ide o podporu EÚ pre odvetvovú rybnícku politiku Guiney-Bissau;
- F. keďže v období, na ktoré sa vzťahuje protokol, budú rybnícké možnosti vymedzené dvoma spôsobmi: v prvých dvoch rokoch ako rybnícké úsilie (merané z hľadiska hrubej registrovanej priestornosti – GRT) a v posledných troch rokoch ako celkový povolený výlov (v tonách); keďže tento prechod by malo v prvých dvoch rokoch uplatňovania protokolu sprevádzať zavedenie systému elektronického nahlasovania úlovkov (ďalej len „ERS“) a spracúvanie takto prenášaných údajov o úlovkoch;
- G. keďže v prvom období, na ktoré sa vzťahuje protokol, sú rybnícké možnosti priznané flotilám EÚ takéto: 3 700 GRT pre mraziarske plavidlá na lov kreviet, 3 500 GRT pre mraziarske plavidlá na lov rýb a hlavonožcov a 15 000 GRT pre plavidlá na lov malých pelagických druhov, 28 mraziarských plavidiel na lov tuniakov vakovou sieťou a lovnou šnúrou a 13 plavidiel na lov tuniakov udicou; keďže v druhom období sú rybnícké možnosti priznané flotilám EÚ takéto: 2 500 ton pre mraziarske plavidlá na lov kreviet, 11 000 ton pre mraziarske plavidlá na lov rýb, 1 500 ton pre mraziarske plavidlá na lov hlavonožcov a 18 000 ton pre plavidlá na lov malých pelagických druhov, 28 mraziarských plavidiel na lov tuniakov vakovou sieťou a lovnou šnúrou a 13 plavidiel na lov tuniakov udicou;
- H. keďže prvá rybnícka dohoda medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Guineou-Bissau bola uzavretá v roku 1980; keďže platnosť predchádzajúceho protokolu k dohode uplynula 23. novembra 2017; keďže prvok rozvojovej spolupráce v týchto dohodách (odvetvová podpora) nepriniesol celkovo uspokojivé výsledky; keďže napriek tomu bol zaznamenaný pokrok v oblasti monitorovania a kontroly rybníctva, ako aj dohľadu nad rybníctvom, hygienických kontrolných kapacít a účasti Guiney-Bissau v regionálnych rybníckych orgánoch; keďže treba posilniť odvetvovú spoluprácu s cieľom lepšie podporiť rozvoj miestneho rybníctva a súvisiacich odvetví a činností, aby sa zabezpečilo, že v Guiney-Bissau zostane väčší podiel pridanej hodnoty z využívania prírodných zdrojov krajiny;
- I. keďže na rozvoj odvetvia rybníctva v Guiney-Bissau je potrebné vybudovať základnú infraštruktúru, ako sú prístavy, vyloďovacie miesta, skladovacie priestory a spracovateľské zariadenia, ktoré zatiaľ chýbajú, a to s cieľom zatriktívniť vyloďovanie rýb ulovených vo vodách Guiney-Bissau;
- J. keďže v roku 2021 sa začne desaťročné OSN týkajúce sa vedy o oceánoch pre udržateľný rozvoj (2021 – 2030); keďže tretie krajiny treba podporiť v tom, aby zohrávali kľúčovú úlohu pri získavaní poznatkov;
- K. keďže obchodovanie s produktmi rybníctva z Guiney-Bissau v EÚ je už veľa rokov zakázané, lebo táto krajina nie je schopná splniť hygienické opatrenia, ktoré EÚ vyžaduje; keďže oneskorenie procesu certifikácie analytického laboratória (CIPA) je hlavnou prekážkou vývozu produktov rybníctva z Guiney-Bissau do EÚ; keďže guinejské orgány a Komisia spolupracujú v rámci certifikačného procesu, aby sa tento zákaz mohol zrušiť;
- L. keďže treba zabezpečiť, aby väčší podiel pridanej hodnoty z využívania rybníckych zdrojov v guinejskej rybníckej oblasti zostal v krajine;

Štvrtok 18. júna 2020

- M. keďže vytváranie priamych pracovných miest v sektore rybolovu v Guinei-Bissau je obmedzené a klesá, a to aj v prípade zamestnávania miestnych členov posádky na palube plavidiel (v súčasnosti ich na týchto plavidlách pracuje menej ako v čase uzavretia predchádzajúceho protokolu) alebo žien, ktorých živobytie a pracovné miesta závisia od sektoru rybolovu;
- N. keďže v porovnaní s predchádzajúcim protokolom sa výrazne zvýšil počet námorníkov zamestnaných vo flotile EÚ; keďže vlastníci plavidiel EÚ sa snažia najat' aj ďalších guinejských námorníkov; keďže orgány Guiney-Bissau majú vypracovať a priebežne aktualizovať orientačný zoznam kvalifikovaných námorníkov, ktorí sa uchádzajú o zamestnanie na plavidlách EÚ;
- O. keďže v boji proti NNN (nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému) rybolovu v pobrežnom mori Guiney-Bissau sa dosiahol pokrok vďaka zlepšeným metódam dohľadu nad guinejskou výhradnou hospodárskou zónou (ďalej len „VHZ“), najmä tým, ktoré boli pridelené FISCAP (inšpekcia a kontrola rybolovných činností), ktoré zahŕňajú zbory pozorovateľov a plavidiel s rýchlou hliadkou; keďže stále sa vyskytujú chyby a nedostatky, ktoré treba odstrániť, a to aj pokiaľ ide o systém monitorovania plavidiel (ďalej len „VMS“);
- P. keďže sa dosiahol pokrok pri profilovaní populácií druhov žijúcich pri morskom dne v guinejskej VHZ, najmä pokiaľ ide o správu z kampane na hodnotenie populácií druhov žijúcich pri morskom dne vo VHZ Guiney-Bissau z januára 2019;
- Q. keďže Guinea-Bissau je jednou z 13 krajín začlenených do projektu s názvom Zlepšenie regionálneho riadenia rybolovu v západnej Afrike (PESCAO), ktoré bolo prijaté rozhodnutím Komisie C(2017)2951 z 28. apríla 2017, ktorého cieľom je okrem iného posilnenie prevencie NNN rybolovu a reakcií naň, a to zlepšením monitorovania, kontroly a dohľadu na vnútroštátnej a regionálnej úrovni;
- R. keďže začlenenie predchádzajúcich odporúčaní Európskeho parlamentu do súčasného protokolu nebolo celkom uspokojivé;
- S. keďže Európsky parlament musí byť v dostatočnom predstihu a vo všetkých štádiách riadne informovaný o postupoch týkajúcich sa protokolu a jeho obnovenia;
1. poukazuje na význam dohody SFPA medzi EÚ a Guineou-Bissau tak pre Guineu-Bissau, ako aj pre flotily EÚ vykonávajúce činnosť v rybolovnej zóne Guiney-Bissau; zdôrazňuje, že existuje priestor na dosiahnutie účinnejšieho pokroku, pokiaľ ide o spoluprácu medzi EÚ a Guinejsko-bissauskou republikou v oblasti rybolovu, a opakuje svoju výzvu Komisii, aby podnikla všetky kroky potrebné na to, aby zašla ďalej ako predchádzajúce protokoly o vykonávaní tejto dohody s cieľom zabezpečiť, aby táto dohoda SFPA viedla k uspokojujúcim úrovňam rozvoja miestneho sektora rybolovu v celosvetovom meradle, a mala by byť v súlade s cieľmi uvedenými v ciele trvalo udržateľného rozvoja č. 14, ktorý sa týka zachovania a udržateľného využívania oceánov, morí a morských zdrojov v záujme udržateľného rozvoja;
 2. domnieva sa, že ciele dohody SFPA medzi EÚ a Guineou-Bissau mali rozličnú mieru úspešnosti: dohoda síce poskytovala a poskytuje významné rybolovné možnosti pre plavidlá EÚ v rybolovnej zóne Guiney-Bissau, ktoré európski vlastníci lodí vo veľkej miere využívajú, avšak výsledky v oblasti rozvoja miestneho odvetvia rybolovu sú celkovo nedostatočné a neuspokojivé;
 3. zdôrazňuje, že v článku 3 protokolu je doložka o nediskriminácii, podľa ktorej sa Guinea-Bissau zaväzuje neposkytnúť výhodnejšie technické podmienky iným zahraničným flotilám pôsobiacim v rybolovnej oblasti Guiney-Bissau, ktoré majú rovnaké charakteristiky a zameriavajú sa na rovnaké druhy; vyzýva Komisiu, aby pozorne sledovala rybárske dohody EÚ s tretími krajinami v rybolovnej zóne Guiney-Bissau;
 4. víta prínos plavidiel EÚ k potravinovej bezpečnosti v Guinei-Bissau prostredníctvom priameho vydoľovania, ako sa uvádza v kapitole 5 prílohy k protokolu, v prospech miestnych komunít a na podporu vnútorného obchodu s rybami a ich spotreby;
 5. domnieva sa, že prechod v systéme riadenia rybolovných možností (od riadenia rybolovného úsilia k riadeniu celkového povoleného výlovu) je pre tento protokol výzvou; vyzýva Komisiu a Guineu-Bissau, aby bezodkladne začali podporovať primeraný a účinný prechod, ktorý zabezpečí potrebnú spoľahlivosť a účinnosť systému ERS a spracovania údajov o úlovkoch;

Štvrtok 18. júna 2020

6. podporuje potrebu výrazného pokroku v rozvoji sektora rybníctva Guiney-Bissau, a to aj na úrovni súvisiacich odvetví a činností, a vyzýva Komisiu, aby prijala všetky potrebné opatrenia – vrátane možného prehodnotenia a posilnenia prvkov odvetvovej pomoci v dohode spolu s opatreniami na zvýšenie miery čerpania finančnej podpory – v záujme dosiahnutia tohto cieľa;

7. domnieva sa, že ciele dohody SFPA medzi EÚ a Guineou-Bissau sa nepodarí splniť, pokiaľ nepríspeje k zavedeniu systému riadenia udržateľného dlhodobého využívania rybolovných zdrojov v tejto krajine; považuje za najvyššiu dôležitosť, aby sa dodržiavali ustanovenia protokolu o odvetvovej podpore, aby sa umožnilo úplné vykonávanie národnej stratégie v oblasti rybolovu a modrého hospodárstva; v tejto súvislosti označuje prioritné oblasti podpory EÚ, pre ktoré treba zmobilizovať potrebnú technickú a finančnú pomoc, s cieľom:

- a) posilniť inštitucionálnu kapacitu, najmä stratégie regionálneho a globálneho riadenia rybolovu, s cieľom zohľadniť kumulatívne vplyvy rôznych rybárskych dohôd krajín v regióne;
- b) podporiť posilňovanie morských chránených oblastí s cieľom pokročiť smerom k integrovanému hospodárstvu s rybolovnými zdrojmi;
- c) vybudovať potrebnú infraštruktúru pre rybolov a súvisiace činnosti, napríklad prístavy (pre veľko- aj maloobjemový rybolov), priestory na vyloďovanie, skladovanie a spracovanie rýb, trhy, distribučné a marketingové štruktúry, laboratória na analyzovanie kvality, s cieľom zatriťvať vyloďovanie rýb ulovených vo vodách Guiney-Bissau;
- d) posilniť kapacitu miestnych aktérov v sektore rybníctva prostredníctvom podpory organizácií rybárov;
- e) školiť pracovníkov v tomto sektore;
- f) podporiť maloobjemový tradičný rybolov;
- g) prispieť k dobrému ekologickému stavu morského prostredia, najmä podporovaním zberu odpadu a rybárskeho výstroja miestnymi aktérmi;
- h) uznať a posilniť úlohu žien a mladých ľudí v rybolove a zlepšiť organizáciu ich úloh tým, že sa podporia podmienky, ktoré sú na tento účel nevyhnutné;

8. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vo svojich politikách spolupráce a oficiálnej rozvojovej pomoci zohľadňovali skutočnosť, že Európsky rozvojový fond (ERF) a odvetvová podpora stanovená v dohode SFPA medzi EÚ a Guineou-Bissau by sa mali navzájom dopĺňať a mali by byť plne koordinované s cieľom posilniť miestny sektor rybolovu;

9. vyjadruje znepokojenie nad rastúcim množstvom zariadení na výrobu rybiej múčky a rybieho oleja na pobreží západnej Afriky, ktoré sú zásobované aj rybami z vôd Guiney-Bissau; zdôrazňuje skutočnosť, že lov kŕmnych rýb je v rozpore so zásadou udržateľnosti a poskytovaním cenných bielkovinových zdrojov miestnemu spoločenstvu; víta rozšírenie prístavných a vyloďovacích zariadení v Guiney-Bissau, ale zároveň vyjadruje znepokojenie nad tým, že by to mohlo viesť k výstavbe nových zariadení na výrobu rybiej múčky;

10. vyzýva Komisiu a orgány Guiney-Bissau, aby posilnili svoju spoluprácu s cieľom stanoviť podmienky pre vývoz produktov rybolovu z Guiney-Bissau do EÚ, najmä pokiaľ ide o overovanie požadovaných hygienických podmienok a certifikáciu analytického laboratória (CIPA), aby sa dosiahol zrušenie súčasného zákazu, podporil sa rozvoj miestneho odvetvia rybolovu a dosiahol sa tak pokrok pri plnení cieľov dohody SFPA;

11. podporuje potrebu posilniť prínos dohody SFPA z hľadiska vytvárania priamych a nepriamych pracovných miest na miestnej úrovni, a to tak na plavidlách pôsobiacich v rámci dohody SFPA, ako aj v rybolovných činnostiach (činnostiach nadväzujúcich na rybolov, aj činnostiach, ktoré mu predchádzajú); domnieva sa, že členské štáty môžu zohrávať kľúčovú úlohu a byť aktívnou súčasťou budovania kapacít a odbornej prípravy pri dosahovaní tohto cieľa;

12. pripomína jedinečnú povahu morských a pobrežných ekosystémov Guiney-Bissau, ako sú mangrovníkové lesy, ktoré slúžia ako odchovne pre rybolovné zdroje a ktoré si vyžadujú ciele opatrenia na ochranu a obnovu biodiverzity;

Štvrtok 18. júna 2020

13. domnieva sa, že by sa mali zhromažďovať informácie o prínosoch vykonávania protokolu pre miestne hospodárstva (napr. zamestnanosť, infraštruktúra a sociálne zlepšenia);
14. domnieva sa, že treba zvýšiť množstvo a zlepšiť kvalitu údajov o všetkých úlovkoch (cielených a vedľajších úlovkoch), o stave ochrany rybolovných zdrojov v rybolovnej oblasti Guiney-Bissau a vo všeobecnosti o vplyve dohody SFPa na ekosystémy a že by sa malo vyvinúť úsilie na rozvoj schopnosti Guiney-Bissau získavať takéto údaje; vyzýva Komisiu, aby pomohla zabezpečiť, aby orgány zodpovedné za dohľad nad vykonávaním dohody, konkrétne spoločný výbor a spoločný vedecký výbor, mohli bezproblémovo fungovať, a to pri zapojení remeselných združení rybárov, združení žien pracujúcich v odvetví rybolovu, odborových zväzov, zástupcov pobrežných spoločenstiev a organizácií občianskej spoločnosti Guiney-Bissau;
15. domnieva sa, že je absolútne nevyhnutné zlepšiť zber údajov o úlovkoch v Guinei-Bissau; okrem toho vyzýva na zlepšenie prenosu údajov zo systémov VMS plavidiel EÚ africkým orgánom prostredníctvom vlajkového štátu; vyzýva na lepšiu interoperabilitu systémov údajov;
16. naliehavo žiada, aby sa v záujme väčšej transparentnosti uverejňovali správy o opatreniach, na ktoré sa uplatnila odvetvová podpora;
17. domnieva sa, že v prípade ukončenia rybolovu alebo zavedenia obmedzení pre rybolov z dôvodu zabezpečenia udržateľnosti zdrojov, ako sa stanovuje v protokole, by sa mali v prvom rade zohľadňovať potreby miestneho rybolovu na základe spoľahlivých vedeckých odporúčaní;
18. zdôrazňuje význam požiadavky týkajúcej sa prebytkov, pokiaľ ide o plavidlá Únie, ktoré lovia vo vodách tretích krajín;
19. podporuje potrebu zlepšiť riadenie, kontrolu a dozor v rybolovnej zóne Guiney-Bissau a bojovať proti NNN rybolovu okrem iného intenzívnejším monitorovaním plavidiel (prostredníctvom systému VMS) s cieľom zlepšiť udržateľnosť rybolovných činností;
20. nalieha na začlenenie ustanovení o transparentnosti, ktoré by zahŕňali zverejnenie všetkých dohôd so štátmi alebo súkromnými subjektmi, ktoré umožnili zahraničným plavidlám prístup do výhradnej hospodárskej zóny Guiney-Bissau;
21. zdôrazňuje, že je dôležité pridelovať rybolovné možnosti stanovené v rámci dohody SFPa na základe zásad rovnosti, vyváženosti a transparentnosti;
22. zdôrazňuje, že je dôležité, aby vylodovanie rýb v prístavoch Guiney-Bissau prispievalo k miestnym spracovateľským činnostiam a k potravinovej bezpečnosti, a to pokiaľ ide o druhy rýb, ako aj ich kvalitu;
23. vyzýva Komisiu, aby Európskemu parlamentu postúpila zápisnice a závery zo stretnutí spoločného výboru, viacročný sektorový program uvedený v článku 5 protokolu spolu s výsledkami jeho výročných hodnotení, informácie o koordinácii tohto programu so strategickým plánom rozvoja rybolovu Guiney-Bissau na roky 2015 – 2020, zápisnice a závery zo zasadnutí spoločného vedeckého výboru a informácie o NNN rybolove v guinejskej rybolovnej sezóne, integrácii hospodárskych subjektov EÚ v guinejskom odvetví rybolovu (článok 10 protokolu) a overovaní súladu s povinnosťami vlastníkov lodí (napr. v súvislosti s nepeňažným vkladom podľa kapitoly V prílohy k protokolu); vyzýva Komisiu, aby počas posledného roka uplatňovania protokolu a pred začatím rokovaní o obnovení jeho platnosti predložila Európskemu parlamentu kompletnú správu o jeho vykonávaní;
24. vyzýva Komisiu a orgány Guiney-Bissau, aby poskytli podrobnejšie informácie o rozvoji činností súvisiacich s lovom kŕmnych rýb v regióne;
25. vyzýva Európsku komisiu, aby lepšie začlenila odporúčania Európskeho parlamentu do dohody SFPa medzi EÚ a Guineou-Bissau a zohľadnila ich okrem iného v postupoch na obnovenie platnosti protokolu;
26. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Guiney-Bissau.